

Nr 144.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till förordning angående idkande av pantlånerörelse; given Stockholms slott den 26 februari 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed inhämta riksdagens yttrande över närlagda förslag till förordning angående idkande av pantlånerörelse.

De till ärendet hörande handlingarna skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

förordning angående idkande av pantlånerörelse.

Med upphävande av kungörelsen den 7 november 1884 angående villkoren för idkande av pantlånerörelse förordnas härmed, som följer.

1 §.

Ej må någon såsom yrke driva pantlånerörelse utan att hava därtill erhållit behörigt tillstånd. Sådant tillstånd sökes hos Konungens befallningshavande med uppgift om stället, varest rörelsen skall utövas. Konungens befallningshavande har att inhämta utlåtande över ansökningsen i stad ej mindre av poliskammare, där sådan finnes, eller i annat fall av magistrat eller stadsstyrelse än även av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän rådstuga samt å landet såväl av kommunalnämnd som av kommunalstämma eller kommunalfullmäktige, där sådana finnas. Tillstånd må meddelas, endast för så vitt behov av den ifrågasatta pantlånerörelsen prövas föreligga och allenast åt den, som råder över sig och sin egendom och i övrigt finnes lämplig. Ombyte av ställe för rörelsens bedrivande får ej ske utan anmälan därom hos den myndighet, som meddelat tillståndet.

2 §.

Pantlånare är pliktig över rörelsen föra bok, varav i ordentlig nummerföljd kan inhämtas upplysning om varje av honom mot pant utlämnat lån, dag, då sådant skett, villkoren därför och pantens beskaffenhet samt pantsättares namn, yrke och hemvist; och vare pantlånare skyldig vid pants mottagande tillställa låntagaren ett med lånets bokförda nummer försett bevis, innehållande uppgift å dagen, då pantsättningen ägt rum, lånesumman, villkoren för lånet samt pantens beskaffenhet.

3 §.

Pantlånare eller hans biträde må ej för rörelsen mottaga föremål såsom pant från den, som ej fyllt 18 år eller som är berusad, även om föremålet utbjudes för annans räkning.

4 §.

Polismyndighet äger, då den därtill finner skäl, undersöka pantlånares lager samt granska hans bokföring. Pantlånare eller hans ställföreträdare vare pliktig att därvid tillhandahålla pantsatt föremål eller över rörelsen förd bok, vars granskning påkallas, samt att tillhandagå med upplysningar. Finnas särskilda ordningsföreskrifter vara av nöden i fråga om rörelsens bedrivande, äge polismyndighet ock meddela dylika föreskrifter.

5 §.

Efter anmälan av polismyndighet, att föremål förkommit eller oovligen frånhänts ägaren, vare pantlånare pliktig att ofördröjligen undersöka, huruvida föremålet finnes i hans besittning och huruvida uti den i 2 § omförmälta bok förekommer anteckning om detsamma. Vinnes upplysning om föremålet, skall pantlånaren, så fort ske kan, därom lämna myndigheten underrättelse.

Erhåller pantlånare annorledes än nu sagts kännedom om, att föremål, som hos honom utbjudes eller av honom mottagits, oovligen åtkommits, eller får han skäligen anledning till misstanke därom, vare han likaledes skyldig att genast underrätta vederbörande polismyndighet.

6 §.

Tillstånd till pantlånerörelse förverkas och kan ej å nyo erhållas av den, som dömes till ansvar för tjuvnadsbrott, eller, med avseende å hos honom anträffat stulet gods, befinner sig skyldig till ansvar enligt 3 kapitlet 10 § strafflagen; och kan för övrigt meddelat tillstånd återkallas, om den myndighet, som tillståndet givit, finner pantlånaren ej vidare vara lämplig att utöva rörelsen.

7 §.

1 mom. Den, som utan behörigt tillstånd idkar pantlånerörelse, böte från och med femtio till och med femhundra kronor.

2 mom. Underlåter pantlånare att anmäla ombyte av ställe för rörelsens utövande eller att föra bok, så inrättad som i 2 § sägs, eller att avlämna sådant bevis, som i samma paragraf nämnes, böte från och med fem till och med tvåhundra kronor.

Till samma ansvar vare den förfallen, som bryter mot föreskrift i 4 eller 5 §.

3 mom. För överträdelse av stadgandet i 3 § vare straffet böter från och med tjugufem till och med tvåhundra kronor.

8 §.

Har någon, som ej fyllt 15 år, till pantlånare eller hans biträde för pantsättning utbudit föremål, skall den, vilken vården om den omyndige åligger, straffas så, som i 7 § 2 mom. sägs, där det ej kan antagas, att utbudandet skett mot hans uttryckliga föreskrift eller eljest honom ovetande.

9 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot bestämmelserna i denna förordning, fortsätter eller förnyar samma förseelse, skall för varje gång, stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till böter, som för förseelsen äro stadgade.

10 §.

För förseelse, som med husbondes vetskap begås av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvare husbonden liksom vore förseelsen begången av honom själv.

11 §.

Till böter enligt denna förordning må icke dömas, om förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

12 §.

Böter enligt denna förordning tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

13 §.

Förseelse mot de i denna förordning givna föreskrifter åtalas hos polisdomstol, där sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare, eller, där sådan icke finnes, vid allmän domstol; och gälle, i fråga om klagan över domstols eller poliskammares beslut i dessa mål, vad i allmänhet angående besvär i brottmål är förordnat.

14 §.

Pantlånerörelse må jämväl idkas av bolag, dock under villkor att sådant, evad bolaget fått bolagsregler av Kungl. Maj:ts fastställda eller icke, sker genom föreståndare, vilken är ansvarig för rörelsens behöriga utövande, som om han dreve den för egen räkning; och gälle för övrigt i avseende å föreståndaren samt beträffande rörelsen i tillämpliga delar vad här ovan stadgats.

15 §.

Vad i denna förordning stadgas avser icke anstalt för pantlånerörelse, som av kommun i vederbörlig ordning inrättats.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1918; dock att den, som enligt förut gällande författning erhållit tillstånd att idka pantlånerörelse, äger att därmed fortfara under iakttagande av de i denna förordning i övrigt meddelade föreskrifter.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari
1918.*

N ä r v a r a n d e :

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGRÉN,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

Eders Kungl. Maj:t har förut denna dag på min föredragning beslutat att inhämta riksdagens yttrande över ett förslag till *förordning angående handel med vissa begagnade föremål m. m.* Enligt detta författningsförslag skall den yrkesmässiga handeln med skrot eller lump eller dit ej hänförliga begagnade metallvaror, begagnade klädespersedlar eller begagnade skodon eller med artiklar, jämförliga med nu nämnda föremål, ställas under viss kontroll. Det har nämligen från olika håll gjorts gällande, att den lätthet, varmed olovligen åtkommet gods hittills kunnat avyttras i affärsrörelser av dylik art, många gånger visat sig fresta till oärlighet samt att till följd av det okontrollerade sätt, varpå dylika rörelser bedreves, upptäckten av begångna tillgrepp försvårades.

Ehuru genom kungörelsen den 7 november 1884 angående villkoren för idkande av pantlånerörelse med i denna kungörelse sedermera vidtagna ändringar fastställts vissa bestämmelser angående villkoren för idkande av pantlånerörelse, hava likväl klagomål framkommit jämväl däröver, att med avseende å skötseln av dylika rörelser förekomme missförhållanden av enahanda art som de, vilka synts påkalla lagstiftningens ingripande mot ovan antydda handelsrörelser.

Sälunda anförde Göteborgs folkskolestyrelse i dess egenskap av barnavårdsnämnd redan i en den 8 mars 1910 till Kungl. Maj:tt ingiven skrivelse, att styrelsen under sin verksamhet funnit, att ett av de svåraste hindren för stävjande av minderårigas snatterier vore den lätthet, varmed de stulna sakerna kunde av de minderåriga avyttras å pantlånekontor samt i så kallade lump-, skrot- eller kommissionsaffärer. Därigenom bereddes uppenbarligen utväg för snabb avsättning av orättfånget gods och pantlånerörelsen bleve ett medel att främja brott mot äganderätten, vilket bestämmelserna i kungörelsen angående villkoren för idkande av dylik rörelse ville motverka. Som huvudsaklig åtgärd till förebyggande av detta onda föreskreve 2 § i nämnda kungörelse, att pantlånare vore pliktig att föra bok över rörelsen, varav kunde inhämtas upplysning om, bland annat, pantsättarens namn, yrke och hemvist. Denna paragraf hade emellertid i praktiken tolkats så, att lån mot pant utlämnades även åt minderåriga ända ned till 6—7 års-åldern, ehuru väl tvekan kunde råda därom, huruvida de i pantlånarnas böcker ofta återkommande orden »gosse» eller »flicka» kunde sägas beteckna yrke, vilket ju skulle uppgivas. Bland pantlånekontorens kunder märktes ett stort antal minderåriga. Många av dem gjorde affärer med pantlånekontoren för föräldrar eller andra, understundom även för tjuvar, vilka av en eller annan anledning icke ville själva öppet synas anlita pantlånekontoren. Andra dreve trafiken bakom föräldrarnas rygg för att få medel till nöjen, sötsaker, cigaretter och, då de blevo äldre, till spritdrycker. Att däri gömde sig en stor fara för de unga, vilka lätteligen därigenom utvecklades till riktiga tjuvar, låge i öppen dag. Denna synpunkt hade jämväl betonats i riksdagens underdåniga skrivelse den 24 maj 1909 i ett närbesläktat ämne, där det sadet: »Pantlåneväsendet har ock utan tvivel en demoraliserande inverkan å den uppväxande ungdomen, som därigenom bland annat utsättes för frestelsen att i hemmen eller annorstädes tillägna sig föremål, för vilka i pantlåneinrättning penningar lätteligen kunde beredas. Likaledes ligger det nog en ej ringa grad av sanning i det påståendet, att mången stöld ej skulle hava förövats, om icke tjuven på förhand vetat, att det vore en

*Göteborgs
folkskole-
styrelse.*

lätt sak att i pantlåneinrättning förvandla det stulna i penningar.» De i detta hänseende i Göteborg rådande förhållanden, som torde äga full motsvarighet i övriga större städer, ingåve allvarliga farhågor. Även om vederbörande polismyndighet, med hänsyn jämväl till att barn icke ägde råda över sitt gods och med stöd av 3 § i omförmälta kungörelse, skulle anse sig oförhindrad att såsom särskild ordningsföreskrift i fråga om rörelsens bedrivande meddela förbud mot utlämnande åt minderåriga av lån mot pant, syntes det önskligt, att lagen förtydligades genom ett uttryckligt sådant förbud.

Folkskolestyrelsen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte låta vidtaga erforderliga åtgärder för utfärdande av bestämmelse därom, att pantlånerörelser måtte förbjudas att driva affärer med minderåriga.

Över denna framställning hava utlåtanden avgivits dels av överståthållarämbetet och länsstyrelserna — i vissa fall efter inhämtande av yttranden från magistrater, polismyndigheter eller barnavårdsnämnder — dels ock av kommerskollegium, som lämnat handelskamrarna i riket tillfälle att yttra sig i ärendet.

*Länsstyrelsen
i Stockholms
län.*

Länsstyrelsen i Stockholms län framhåller i sitt utlåtande, att inom länet idkades pantlånerörelse endast i Norrtälje. Då därstädes ej torde förekomma sådana missförhållanden i avseende å affärstransaktioner med minderåriga, varom i folkskolestyrelsens framställning förmåltes, syntes frågan för Stockholms län ej äga någon egentlig betydelse i vidare mån än beträffande minderåriga från de i huvudstadens närhet befintliga samhällena. Då frågan sålunda hade betydelse egentligen endast för de större städerna, vore det knappast lämpligt att i den allmänna författningen angående villkoren för idkande av pantlånerörelse införa ett generellt förbud för innehavare av dylik rörelse att inlåta sig i affärstransaktioner med minderåriga; den polismyndighet enligt 3 § i nämnda författning tillagda befogenhet att meddela särskilda ordningsföreskrifter i fråga om rörelsens bedrivande innefattade behörighet att, där omständigheterna å platsen skulle därtill föranleda, meddela sådant förbud.

*Smålands och
Blekinge
handels-
kammare.*

Jämväl Smålands och Blekinge handelskammare uttalar i sitt utlåtande den uppfattningen, att, med hänsyn till 3 § i kungörelsen angående villkoren för idkande av pantlånerörelse, ny lagstiftning uti det ifrågasatta hänseendet icke vore erforderlig. Möjligt vore, att i städer av Stockholms och Göteborgs storlek behov av det åsyftade förbudet

gjort sig gällande, men polismyndighet ägde ju där ingripa i önskad riktning. Inom handelskammarens distrikt syntes däremot något särskilt behov av ändring icke föreligga. Pantlånerörelsen vore i de medelstora och mindre städerna vanligen ordnad genom stadsmyndigheternas försorg, och nödig kontroll utövades uti ifrågavarande hänseende. Bedreves uti dessa städer nämnda yrke av lämpliga personer, behövdes ej något förbud mot handel med minderåriga. Enligt handelskammarens mening borde det emellertid överlämnas åt polismyndighet att reglera denna angelägenhet, i den mån, sådant ej ägde rum genom allmänna lagen. Ett stadgande i avsedd riktning skulle, därest icke åldersgränsen sattes mycket högt, helt säkert också vara synnerligen svårt att i anseende till efterlevnaden kontrollera. En pantlånare kunde givetvis i de flesta fall icke kriminellt åtkommas, såvida man ej ålade honom att avfordra pantsättaren såväl prästbevis som ock intyg, att nämnda bevis utfärdats för denne; eljest skyddade pantlånaren sig bakom sin goda tro. Men att på sådant sätt genom lag hämma utbytet vore säkerligen olämpligt. Det kunde nämligen ofta icke undgås, att fadern eller modern under arbetstiden behövde sända barnen att uträtta vad föräldrarna icke då medhunnit.

Samtliga övriga länsstyrelser, underordnade myndigheter och handelskorporationer, som yttrat sig i ärendet, tillstyrka däremot åtgärder i framställningens syfte, under hänvisning understundom till förhållandena i större städer och under framhållande i allmänhet av huvudsakligen enahanda synpunkter, som folkskolestyrelsen gjort gällande.

I vissa av dessa yttranden förordas, i anslutning till folkskolestyrelsens förslag, förbud för pantlånare att över huvud driva affärer med minderåriga, därvid understundom direkt uttalas, att förbudet borde avse även utlösande av pant. I andra yttranden åter förordas förbud att lämna minderårig lån mot pant av lösören.

Polismästaren och magistraten i Uppsala anföra särskilt, att ett förbud i nu åsyftad riktning borde gälla även anstalt för pantlånerörelse, som inrättades av kommun. För övrigt vore det, framhålla sistnämnda myndigheter, i hög grad önskvärt, att kungörelsen om pantlånerörelse i sin helhet finge tillämpas jämväl på av kommun inrättad pantlåneanstalt. Då dessa anstalters bokföring vore fri, bedreves rörelsen på sina ställen så, att låntagarens namn och yrke ej antecknades, varigenom största möjliga lätthet för tjuvar bereddes att där avsätta gods.

I de flesta av nu anmärkta yttranden göres ej något uttalande

om den åldersgräns, som borde fastställas, därest ett förbud i åsyftad riktning skulle meddelas. Överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Uppsala, Södermanlands, Gottlands och Hallands län ävensom magistraterna i Uppsala, Enköping och Hudiksvall samt poliskammaren i Malmö anse åldersgränsen böra sättas till 15 år, under det att länsstyrelserna i Kronobergs, Blekinge och Malmöhus län, magistraten i Örebro och Gävle handelskammare tillstyrka, att åldersgränsen sättes till det 18:de året.

Kommerskollegium.

Kommerskollegium anför i sitt den 28 februari 1913 avgivna utlåtande, att av handlingarna i ärendet syntes tydligen framgå, att folk-skolestyrelsen hade fog för sin framställning och att därför samhället vore skyldigt att vidtaga åtgärder för att söka undanröja eller åtminstone minska de i framställningen omförmälta missförhållandena. Vid närmare undersökning av frågan angående vilka åtgärder, som borde vidtagas, finge kollegium för sin del uttala, att den av länsstyrelsen i Stockholms län föreslagna utvägen till lösande av svårigheterna icke syntes möjlig. Kollegium hade nämligen funnit kungörelsens angående villkoren för idkande av pantlånerörelse nuvarande lydelse icke medgiva polismyndighet befogenhet att, även där så befundes erforderligt, förbjuda minderåriga att driva affärer med pantlånare; en författningsändring torde därför vara erforderlig för att vinna det åsyftade målet. Beträffande frågan huruvida förbudet borde gälla minderårig under 15 eller under 18 år, funne kollegium det lämpligast, åtminstone för det då varande, att ansluta sig till det av överståthållarämbetet och flera länsstyrelser förordade förslaget; i sådant fall behövde ej heller ändring ske i författningsbestämmelse av civillags natur.

Vad beträffade förslagen, att minderåriga skulle förbjudas att hava någon som helst affärsförbindelse med pantlånare, yttrar kommerskollegium vidare, funne kollegium det ej lämpligt att förbjuda minderåriga att utlösa pantsatt gods i pantlåneinrättning; men minderårigas övriga affärsförbindelser av ifrågavarande slag med pantlånare borde förbjudas. Det skulle alltså icke tillåtas pantlånare att utlämna lån till minderårig varken för dennes egen eller annans räkning; och straffpåföljd för förbrytelse däremot måste givetvis stadgas.

Kommerskollegium anför ytterligare, att av en utav kollegium åvägabragt utredning rörande lagstiftningen i vissa andra länder framginge, att därstädes funnes förbud mot utlämnande av lån mot pant till berusade personer; ett liknande förbud borde enligt kollegii åsikt införas jämväl i härvarande pantlånelagstiftning.

På grund av det sålunda anförda hemställde kommerskollegium, att kungörelsen den 7 november 1884 angående villkoren för idkande av pantlånerörelse måtte ändras på det sätt,

att nuvarande 2 § bildade 1 mom. i en ny 2 §,

att i denna paragraf tillkomme ett 2 mom. så lydande:

»Lån mot pant må icke till minderårig, som ej fyllt 15 år, utlämnas vare sig för hans egen eller annans räkning, ej heller till den, som är rusig»,

samt att 5 §:s 1 punkt erhöles följande lydelse: »Den, som utan behörigt tillstånd idkar pantlånerörelse eller gör sig skyldig till förbrytelse mot 2 § 2 mom., böte från och med 50 kronor till och med 500 kronor.»

Efter det kommerskollegium avgivit sitt utlåtande, har styrelsen för Göteborgs skolförening i skrivelse den 31 mars 1916, under framhållande av huvudsakligen enahanda synpunkter som folkskolestyrelsen i Göteborg, hos Kungl. Maj:t gjort framställning i samma riktning som folkskolestyrelsen.

*Styrelsen för
Göteborgs
skolförening.*

I några länders lagstiftningar finnas enligt införskaffade upplysningar bestämmelser i den riktning, varom här är fråga.

*Utländsk lag-
stiftning.*

Så stadgar i *Danmark* lagen om pantlånare den 21 juni 1867, att en var, som har till yrke att utlåna belopp under 50 rdr mot handfången pant av lösören eller att vara mellanhand vid avslutning av sådana lån, betraktas som pantlånare och är underkastad lagens bestämmelser. Enligt dessa får pantlånare ej mottaga panter av berusade eller barn.

Vad *England* beträffar stadgas i artikel 50 av »The Metropolitan police act 1839», att pantlånare inom Londons metropolitan police district eller av dylik pantlånare anställd agent eller tjänare, som köper eller mottager eller tager i pant föremål av eller från någon person, som synes vara under 16 år, är förfallen till böter.

Vidare föreskriver »The Pawnbrokers act 1872» att, om pantlånare tager ett föremål i pant från någon, som synes vara under 12 år eller berusad, är pantlånaren förfallen till böter; dock att detta stadgande ej föranleder inskränkning i de vid tiden för dess tillkomst gällande lokala föreskrifter i ämnet.

Härförutom innehåller »The Children act 1908» den bestämmelsen att, om pantlånare tager en artikel i pant från någon person, som uppenbarligen är under 14 år, vare sig föremålet av denne utbjudes för hans egen eller för annans räkning, är pantlånaren hemfallen under

bestämmelserna i »The Pawnbrokers act 1872»; dock att ej heller denna bestämmelse föranleder någon ändring i avseende å artikel 50 i »The Metropolitan Police act 1839».

Däremot finnas, enligt införskaffade uppgifter, varken i Norge, Tyskland, Österrike eller Belgien bestämmelser om förbud att mottaga pant av minderårig eller berusad.

Departementsschefen.

Det torde vara otvivelaktigt, att i avseende å skötseln av pantlånerörelser förekomma missförhållanden av betänklig art. Synnerligen ofta lär det nämligen ej möta något hinder att i pantlånerörelser finna avsättning för olovligen tillgripet gods; och i öppen dag ligger, att detta särskilt för minderåriga innebär en stark lockelse att genom olovligt tillgrepp och pantsättning av det tillgripna förskaffa sig penningar. Att råda bot härför är givetvis av största vikt.

Enligt kungörelsen den 7 november 1884 äro pantlånerörelser, såsom förut antytts, redan nu underkastade ganska stränga kontrollbestämmelser. För utövande av dylik rörelse fordras nämligen, bland annat, särskilt tillstånd av Kungl. Maj:ts befallningshavande, vilket kan återkallas, om rörelsens innehavare ej finnes vara lämplig att utöva densamma. Tillika är pantlånare skyldig att över rörelsen föra bok enligt särskilda föreskrifter; och därjämte har polismyndighet befogenhet att meddela särskilda ordningsföreskrifter i fråga om rörelsens utövande. Administrativ myndighet har sålunda enligt dessa bestämmelser en ganska vidsträckt befogenhet att ingripa i händelse av vanskötsel av en pantlånerörelse. Den polismyndighet tillkommande befogenheten att meddela särskilda ordningsföreskrifter torde emellertid näppeligen kunna anses innebära rätt att meddela förbud mot att i pantlånerörelse mottaga pant av minderårig. Ett förbud i dylik riktning synes emellertid vara erforderligt för att effektivt kunna motverka de överklagade missförhållandena och torde därför, i likhet med vad som föreslagits i fråga om skrot- och lumphandelsaffärerna, böra intagas i författningen angående villkoren för idkande av pantlånerörelse. Lämpligt är givetvis, att åldersgränsen i båda fallen bestämmas lika eller till 18 år; och i sammanhang härmed lär ock böra meddelas ett stadgande om att, därest omyndig under 15 år utbjuder föremål till pantlånare eller dennes biträde, den, vilken vården om den omyndige åligger, skall under viss förutsättning vara förfallen till ansvar. Att meddela förbud mot att till minderårig utlämna utlöst pant torde däremot knappast vara av nöden.

Vidare är jag med kommerskollegium ense om lämpligheten av

att stadga förbud för pantlånare att mottaga pant av den som är berusad. Ett dylikt stadgande synes tvivelsutan vara påkallat för att förekomma, att en person i sådant tillstånd inlåter sig å en pantsättningsaffär, på vilken han i nyktert tillstånd ej skulle reflektera, och därigenom sätter pantlånaren i stånd att tillskanska sig orättmätig fördel.

I förslaget till förordning angående handel med vissa begagnade föremål m. m. har vederbörande näringsidkare i 14 och 15 §§ ålagts vissa skyldigheter i fråga om att verkställa undersökning efter förkommet eller ägaren olovligen frånhänt gods, att meddela polismyndighet vissa underrättelser samt att tillhandagå vid undersökning, som polismyndighet vidtager. Bestämmelser av enahanda art synas även böra meddelas för pantlånerörelser. Däremot synas tillräckliga skäl ej föreligga för ändring av kungörelsens bestämmelse om anstalt för pantlånerörelse, som av kommun inrättats i vederbörlig ordning.

Genom ändringar i nu antydd riktning kommer överensstämmelse att i väsentliga avseenden åvägbringas mellan bestämmelserna om pantlånerörelse, å ena sidan, samt lump- och skrothandel, å andra sidan. Därjämte torde emellertid i fråga om pantlånerörelsen jämväl böra tillämpas de med avseende å lump- och skrothandeln föreslagna bestämmelserna, att den, som fortsatte eller förnyade förseelse, för vilken han vore åtalad, skulle för varje gång, stämning därför utfärdades och delgäves, dömas till ansvar; att husbonde ansvarade för förseelse, som med hans vetskap beginges av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person; samt att det icke finge dömas till böter enligt den föreslagna särskilda författningen, om förseelsen enligt allmänna strafflagen borde beläggas med strängare straff. I anledning av de ifrågasatta ändringarna erfordras vidare vissa nya straffbestämmelser, varjämte i detta sammanhang straffmaximum för underlåtenhet att föra bok och därmed likartade förseelser höjts till tvåhundra kronor till överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i förslaget till förordning angående handel med vissa begagnade föremål m. m. I övrigt har jag däremot ansett tillräckliga skäl icke föreligga att frångå nu gällande bestämmelser rörande villkoren för idkande av pantlånerörelse. Emellertid har det syntts mig lämpligast att sammanföra dessa bestämmelser med de föreslagna nya stadgandena till en särskild författning.

Föredragande departementschefen uppläste härefter ett i enlighet med vad nu anförts avfattat förslag till förordning angående idkande av pantlånerörelse och hemställde, att riksdagens yttrande måtte inhämtas över detsamma.

Till denna hemställan, som biträdades av statsrådets övriga ledamöter, behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bengt Arfwidson.